

רע"פ 4770/18 - זיאד הדרה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4770/18

לפני:

כבוד השופט א' שהם

המבקש:

זיאד הדרה

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 3.5.2018, בע"פ 52223-01-18, שניתן על ידי כב' הרכב השופטים: א' דראל; ע' זינגר; ו-ח' מאק-קלמנוביץ

בשם המבקש:

עו"ד וסים דכוור

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' הרכב השופטים: א' דראל; י' זינגר; ו-ח' מאק-קלמנוביץ), בע"פ 52223-01-18, מיום 3.5.2018. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו ועל גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ג' סקפה שפירא), בת"פ 35471-11-15, מיום 5.4.2017; ומיום 10.12.2017.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום לבית משפט השלום בירושלים, המייחס לו ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 1274(1) ו-274(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); והתפרעות, לפי סעיף 152 לחוק העונשין. מעובדות כתב האישום עולה, כי ביום 5.11.2014, בשעה 20:00 או בסמוך לכך, נטל המבקש חלק בהתקהלות אסורה, אשר הפרה את הסדר הציבורי בצומת א-טור בירושלים. בתוך כך, הרים המבקש אבן ויידה אותה ממרחק של כ-50 מטרים לעבר השוטר רועי אלגזי (להלן: השוטר), אשר נכח במקום על מנת לשמור על הסדר. השוטר החל במרדף אחר המבקש, אשר נמלט לעבר בנין סמוך (להלן: הבנין) במטרה לחמוק ממעצר. המבקש עלה לקומה השניה בבנין, נכנס לאחת הדירות וניסה לסגור את הדלת, אך השוטר הצליח לתופסו ולעוצרו, בטרם עלה בידו של המבקש לסגור את הדלת. במעשים האמורים, ניסה המבקש לתקוף שוטר בקשר למילוי תפקידו כחוק, באמצעות נשק קר, ובמטרה להכשילו במילוי תפקידו כחוק; וכן השתתף בהתקהלות אסורה, אשר נועדה להביא להפרת השלום.

3. ביום 5.4.2017, הורשע המבקש, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. המבקש כפר באשמות, ולגרסתו, ביום ובשעת האירוע המתואר בכתב האישום, הוא היה בדרכו לרופא שיניים, ובתוך כך הוא ראה כי התרחשו התפרעויות בקרבת מקום. המבקש הכחיש נטילת חלק בהתפרעות; בידי אבן על ידו; ובקיומו של מרדף במסגרתו הוא ברח משוטרים. המבקש הוסיף וטען, כי ראה לראשונה את שוטר מג"ב כאשר הלה היה בתוך חדר המדרגות של הבנין, ליד הכניסה למרפאת שיניים, והשוטר ביקש ממנו לעצור והודיע לו כי הוא מעוכב. בית משפט השלום דחה את גרסתו של המבקש ותיאר אותה כ"מעוררת תמיהות לא מעטות". זאת, נוכח סתירות בין הודעותיו של המבקש בחקירותיו במשטרה לבין עדותו בבית המשפט. המבקש ייחס חלק מהסתירות לעובדה שהוא נחקר במשטרה בשפה העברית. ואולם, כך ציין בית משפט השלום, ההודעה, פרי אותה חקירה, הוגשה בהסכמת המבקש, והחוקר אשר ניהל אותה לא נשאל, במסגרת חקירתו הנגדית, לגבי מידת שליטתו בשפה הערבית ומידת הבנתו של המבקש את השאלות שהוא נשאל בחקירה. זאת ועוד, אף שהדיון בבית משפט השלום התנהל בסיוע מתורגמן, הרי ש"בחלק גדול" של עדותו העיד המבקש והשיב לשאלות בעברית. לאור האמור, קבע בית משפט השלום, כי "יש קושי לקבל את גרסת הנאשם [המבקש] ולתת בה אמון", ונקבע, בהקשר זה, כי המבקש "השתמש בעובדת מעצרו בסמוך למרפאה כדי לייצר גרסה לפיה הגיע לטיפול אצל רופא זה".

בית משפט השלום התרשם מעדותו של השוטר, כי ניכר עליו שהוא "זכר את האירוע והעיד מתוך זכרונו", וכי אין לו "עניין להעצים את שהתרחש או להפחית את הנאשם [המבקש]". בית משפט השלום בחן את עדות השוטר "בכל הנוגע ליכולתו לזהות את הזריקה [זריקת האבן המיוחסת למבקש בכתב האישום -א.ש.] ולשאלה האם האדם שזרק את האבן הוא האדם שנעצר בסופו של יום". השוטר העיד, כי הוא "עמד במרחק שאיפשר לו להבחין במידי האבנים"; כי מצב התאורה באותו ערב היה טוב; וכי "לבשו של החשוד [בידי האבן], התואם את הלבוש שלבש הנאשם [המבקש] בעת מעצרו, בלט על רקע לבושם של האחרים, וכי שמר [הוא] על קשר עין רצוף מרגע הזריקה עד לרגע המעצר, למעט שניה של ניתוק קשר עין בשלב העליה במדרגות הבנין". יצוין, כי מעדות השוטר עולה כי האדם אשר יידה את האבן היה לבוש בטרנינג כחול, ובהודעתו של המבקש במשטרה ביום מעצרו, אישר הלה כי הוא לבש טרנינג כחול. בית משפט השלום סבר, כי אין בניתוק קשר העין, כמתואר על ידי השוטר, ניתוק אשר נמשך "כהרף עין", כדי להטיל ספק בכך שהחשוד, אחריו רדף השוטר, הוא המבקש, אשר נעצר בתום האירוע. זאת, "בפרט כאשר אין איש שטוען שבחדר המדרגות היו אנשים נוספים". לפיכך, העניק בית משפט השלום "משקל מלא" לדברי השוטר.

בית משפט השלום התייחס לטענה בדבר קיומם של מחדלי חקירה בעניינו של המבקש, בקובעו כי:

"כפי שעולה מתוך הראיות... נעשה ניסיון מסוים לאתר שוטרים נוספים שנכחו באירוע. ייתכן כי היה מקום להעמיק במאמצים בעניין זה ולפנות למפקדי הכח, וייתכן אף שאיסוף סרטוני מצלמות אבטחה מהמקום היה בהם כדי לחדד את התשתית הראייתית, אולם אף אם מדובר במחדלי חקירה, אין מדובר במחדלים שיש בהם כדי לפגוע בעוצמתה של התשתית הראייתית הקיימת ולקפח את הגנתו של הנאשם [המבקש] ועל כן אין בהם, כשלעצמם, כדי להביא לזיכוי הנאשם [המבקש]"

4. לאחר מתן הכרעת הדין, הורה בית משפט השלום לשירות המבחן לערוך תסקיר בעניינו של המבקש. מתסקיר המבחן עולה, כי המבקש "אינו מקבל כלל אחריות לביצוע העבירה", ועומד על גרסתו שהוא לא היה מעורב באירוע. שירות המבחן התרשם מנטיית המבקש "להתנהגות החורגת מהנורמות התרבותיות, וקשיים ביציבות במסגרות תעסוקתיות לאורך זמן"; ומנגד, ממערכת התמיכה המשמעותית שלו, ורצונו לנהל אורח חיים יצרני ונורמטיבי. לאחר התלבטות רבה, המליץ שירות המבחן להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל על המבקש, לנוכח גילו הצעיר והחשש מחשיפתו של הלה לדפוסי עבריינות בתקופת המאסר, והמליץ להשית עליו עבודות שירות ומאסר על תנאי.

5. ביום 10.12.2017, גזר בית משפט השלום את דינו של המבקש. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם, עמד בית המשפט על הערכים החברתיים בהם פגע המבקש במעשיו ומידת הפגיעה בהם; על מכלול הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; ועל מדיניות הענישה הנוהגת. לאחר זאת, קבע בית משפט השלום, כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם במנעד שבין 7 חודשי מאסר בפועל ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים של מאסר מותנה, ו"במקרים המתאימים", גם קנס. לפני קביעת עונשו של המבקש, עמד בית משפט השלום על הנסיבות לחומרה ולקולה במקרה דנן. בנושא השיקום, הטעים בית משפט השלום, כי "קבלת אחריות על המעשים והפנמת הפסול שבהם הן צעדים הכרחיים בדרך לשיקום, ומשעה שהנאשם [המבקש] אינו פוסע במשעול זה, לא ניתן כלל לשוח במושגי שיקום". בסופו של יום, השית בית משפט השלום על המבקש 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 4 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרורו, לבל יעבור המבקש עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע; 2 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרורו, לבל יעבור המבקש עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון או עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

6. המבקש הגיש לבית המשפט המחוזי בירושלים ערעור אשר נסב הן על הרשעתו בדין והן על חומרת עונשו, וביום 3.5.2018, נדחה הערעור על שני חלקיו. אשר להכרעת הדין, סבר בית המשפט המחוזי "שלא נפלה טעות בממצאים ובמסקנות אליהם הגיע בית המשפט קמא". בית משפט המחוזי דחה את טענת המבקש, לפיה לא ניתן היה להרשיעו "על סמך עדות יחידה של השוטר שרדף אחריו", בציינו כי "הכרעת דינו של בית משפט קמא מבוססת על ממצאי מהימנות שאין זו דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהם. בית משפט קמא בחר להתבסס על עדות השוטר שאותה מצא מהימנה ומנגד דחה את עדות המערער [המבקש]". אשר לעובדה, כי לקראת תום המרדף, לאחר שהמבקש נכנס לבנין, ניתק קשר העין בינו לבין השוטר "לזמן קצר, בזמן ששניהם עלו במדרגות", סבר בית המשפט המחוזי כי אין בעובדה זו כדי לפגום בתשתית הראייתית שהציגה המאשימה. בית המשפט המחוזי הטעים, כי "הספק בדבר זהותו של המערער [המבקש] כמי שנכנס לבנין שניות אחדות קודם לכן, הוא ספק תיאורטי שאינו עולה לגדר ספק סביר". ביחס למחדלי החקירה, להם טען המבקש, ציין בית המשפט המחוזי, כי "אכן מוטב היה אילו היו נחקרים גם שוטרים אחרים שהיו במקום, ואולם הובאו ראיות בדבר ניסיונות שלא צלחו לאתר את אותם עדים ומכל מקום בשקילת כלל הראיות אין בכך כדי להביא לשינוי התוצאה".

אשר להשגות המבקש על גזר דינו, גרס בית המשפט המחוזי, אמנם, כי עונשו של המבקש איננו קל, ואולם, לא עמוד 3

נמצא "כי נפלה טעות בגזר הדין, לא כל שכן טעות המצדיקה התערבות ערכאת הערעור".

הבקשה לרשות הערעור

7. בבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי, משיג המבקש על הרשעתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, ועל חומרת עונשו. במסגרת הבקשה, חוזר המבקש על מרבית טענותיו, כפי שנטענו בפני הערכאות הקודמות. המבקש גורס, כי ניתוק קשר העין בינו לבין השוטר במהלך המרדף בתוך הבניין, מייצר ספק באשר לאשמתו. עוד טוען המבקש, כי העובדה שלא נחקרו שוטרים נוספים, אשר השתתפו באירוע, ולא נאספו צילומי מצלמות האבטחה באזור, מגעת כדי מחדלי חקירה חמורים, אשר גרמו עיוות דין מהותי למבקש. המבקש מוסיף וטוען, כי הרשעתו מבוססת על עדות יחידה בלבד, היא עדות השוטר, מבלי שהוצגו ראיות נוספות לחיזוקה, כנדרש. בנוסף, משיג המבקש על מספר ממצאים שבעובדה וקביעות שבמהימנות, וקובל על קביעות ביחס לסתירות פנימיות ואי-בהירות בהודעותיו ועדותו, עליהן עמד בית המשפט השלום. נטען על ידי המבקש, כי ניתן להסביר חלק מהסתירות האמורות בכך שאת מחקירותיו במשטרה, לא התנהלה בשפה בערבית. אשר לגזר דינו, טוען המבקש, בין היתר, כי הערכאות הקודמות התעלמו משיקולי השיקום הקיימים בעניינו ומהמלצת שירות המבחן שלא להטיל עליו מאסר בפועל. עוד גורס המבקש, כי אי נטילת אחריות על מעשיו, אינה צריכה להוות נסיבה לחומרה בעניינו, בהתחשב בעובדה שהמבקש עודנו נאבק על חפצו.

דין והכרעה

8. הלכה ידועה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" לא תינתן על נקלה, שכן היא שמורה למקרים חריגים, בהם עולה שאלה בעלת חשיבות ציבורית או משפטית נכבדה, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים לבקשה; או למקרים נדירים, בהם קיים חשש מפני עיוות דין או אי-צדק ממשי שנגרם למבקש (רע"פ 3261/18 קריספל נ' מדינת ישראל (28.6.2018); רע"פ 3057/18 פלדמן נ' מדינת ישראל (20.6.2018)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה, כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, שכן מדובר בעניינו הפרטי של המבקש, ואין מתעורר חשש לעיוות דין או לחוסר צדק שנגרם לו. זאת ועוד, חלק ניכר מטענותיו של המבקש מופנה כלפי קביעות שבעובדה וממצאי מהימנות, שנעשו על ידי בית משפט השלום, וכידוע הוא כי **ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בממצאים מעין אלה, אלא בנסיבות חריגות, שאינן מתקיימות במקרה דנן (רע"פ 2423/18 עוזרי נ' מדינת ישראל (20.6.2018); רע"פ 1739/18 בן ששון נ' מדינת ישראל (28.3.2018)). ביתר שאת אמורים הדברים, שעה שמדובר בערכאת ערעור "גלגול שלישי" (רע"פ 2627/18 ביטון נ' מדינת ישראל (5.7.2018); רע"פ 3158/18 ליבוביץ נ' מדינת ישראל (26.6.2018)). אשר לטענות המבקש ביחס לחומרת עונשו, אציין כי ככלל, בקשות מסוג זה אינן מצדיקות מתן רשות ערעור, אלא אם מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה הנהוגה בעבירות דומות (רע"פ 2870/18 כהן נ' מדינת ישראל (11.6.2018); רע"פ 2161/18 חביש נ' מדינת ישראל (7.6.2018)), מה שאין כן בענייננו. די בטעמים אלו, בכדי לדחות את הבקשה.**

9. למעלה מן הצורך, אתייחס למקצת מטענותיו של המבקש. בית משפט השלום קבע, לאחר שמיעת העדים ובחינת התשתית הראייתית שהונחה בפניו, כי יש להעדיף את עדותו של השוטר על פני גרסתו של המבקש, ואיני רואה כל סיבה להתערב בממצא זה. עוד נקבע, כי אין במחדלי החקירה הנטענים כדי להחליש את עוצמת הראיות או לקפח

את הגנתו של המבקש, וגם בכך לא מצאתי טעם מבורר להתערב. מקובלת עליי, בהקשר הנדון, עמדתו של בית המשפט המחוזי, לפיה לא נפלה טעות בקביעת הממצאים העובדתיים ובמסקנות אליהן הגיע בית משפט השלום; וכי בית משפט השלום התמודד כראוי עם טענות המבקש ביחס לקיומם של מחדלי חקירה. עוד אוסיף, כי תמים דעים אני עם הערכאות הקודמות, כי ניתוק קשר העין, לזמן קצר ביותר, בין השוטר למבקש, בעת עלייתם במדרגות הבניין, אינו מקים ספק סביר בדבר אשמתו של המבקש.

10. אשר להשגות של המבקש על גזר דינו, נראה כי העונש שהושת עליו בבית משפט השלום, למרות שאינו קל, מאזן כראוי בין כלל השיקולים לקולה ולחומרה הצריכים לעניין, והולם את חומרת מעשיו של המבקש. אוסיף עוד, כי מקובלת עליי גישתו של בית משפט השלום לפיה קבלת אחריות על המעשים והפנמת הפסול בהם, הם צעדים הכרחיים לכל הליך שיקומי, ומבלי שהמבקש הפנים את חומרת מעשיו ומבקש בכנות להשתלב בהליך שיקומי, אין כל תוחלת להליך מעין זה.

11. סיכומי של דבר, דין הבקשה להידחות.

12. המבקש יתייצב לריצוי עונשו, ביום 2.9.2018 עד השעה 10:00, בימ"ר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ט בתמוז התשע"ח (12.7.2018).

ש ו פ ט